

A II-A CONFERINȚĂ NAȚIONALĂ DE OCROTIRE A PATRIMONIULUI CULTURAL

SINAIA — 17—19 FEBRUARIE 1994

APEL

PENTRU SALVAREA PATRIMONIULUI CULTURAL

Problematica majoră a reuniunii noastre este ocrotirea patrimoniului cultural, care reclamă mai întâi de toate muncă specializată, legile de profil, acestea cerând participare, susținere și finanțare.

Patrimoniul cultural este averea pe care am moștenit-o și pe care o moștenim, în fiecare zi; el este partea avuției naționale. Ceea ce este natural, creat sau modelat de mintea și mâna omului și este unic, constituie patrimoniul cultural. Fiind de neînlocuit, patrimoniul cultural este evaluabil parțial, numai prin circulația lui în lume. Doar rațiuni de ordin contabil ne determină să socotim în bani ceea ce națiunea română are mai de preț. De la urmele paleolitice până la cele de științe ale naturii, de la cetățile dacice la biserici, cărți și manuscrise rare, castele și palate, tezaure de tot felul, artefacte și arme descoperite în siturile arheologice, până la vechile centre urbane și rurale, de la tablourile marilor pictori europeni și sculpturile lui Brâncuși, până la primele locomotive electrice, de la icoana țărănească până la uniforme militare eroi, toate aceste valori ne individualizează, dar ne și încadrează în rândul națiunilor lumii. Trecutul pe care îl putem atinge este ceea ce se transformă în valoare spirituală și ajunge, ca simbol, să ne definească, alături de limbă, credință și obiceiuri. Fie că suntem români sau germani, maghiari, secui sau armeni, romi sau evrei, avem de apărut, în România, un trecut comun, pe care la rândul nostru trebuie să-l lăsăm moștenire urmașilor.

Acest lucru nu este ușor nici în condiții normale, de bunăstare și stabilitate. Patrimoniul cultural este dispersat, expus unor factori destructivi. Pentru apărarea lui este nevoie de muncă și de bani, de știință, pricepere, har, uneori de imaginație și, întotdeauna, de devotament. Cu atât mai dificilă este apărarea patrimoniului cultural în vremurile tranziției. Avem deci nevoie utilă de urgentarea dezbaterii și aprobării proiectelor de legi domeniale.

Îndepărtarea dictaturii totalitare de tip comunist am făcut-o cu mari sacrificii omenești, dar din nefericire și cu sacrificii culturale: opere de artă ciuruite, manuscrise și cărți vechi arse, monumente istorice demolate sau sistematice neglijate. Distrugerea patrimoniului cultural continuă însă și acum, atunci când nepăsarea, inconștiența și iresponsabilitatea își dau mâna.

Zestrea patrimoniului cultural care trebuie apărută cu orice preț înseamnă: 21.000 monumente și situri, milioane de obiecte ale patrimoniului mobil (multe păstrate în muzee, colecții etc.). Acestea înseamnă asigurarea unui trecut istoric, artistic, cultural pentru viitorul nostru.

Nu suntem mai mult de două mii de specialiști în marea „clinică” de cercetare, teaurizare și valorificare a acestei bogății unde nu există norme de muncă, ci doar devotament total, abnegație, spirit de sacrificiu, onestitate și responsabilitate. Noi cerem înainte de orice ca oamenii pe care i-am ales, ori cei numiți în ierarhia piramidei de putere, să înțeleagă că salvarea patrimoniului cultural al țării nu este doar sarcina lor și că orice amânare a unor măsuri poate duce la irecuperabile pierderi. Nu ne putem întoarce în trecut, pentru a recupera ceea ce unică vioră, ținută de mâna lui Enescu, sau cea unică spadă, purtată de Ștefan cel Mare și Sfânt. Prin fiecare ban distrus, suntem mai săraci. Vom ajunge poate, să avem mai multe televizoare color și autoturisme pe cap de locuitor și vom consuma mai multe proteine decât în anii trecuți. Dar fără patrimoniu cultural vom fi o națiune de pauperi anonimi. Acest patrimoniu este în proprietatea statului, în proprietate privată sau de cult. Este un patrimoniu unic care trebuie apărut deopotrivă, indiferent de deținătorul său legal, deoarece, în ansamblul său, el este oglinda culturii și civilizației noastre de la Carpați la Dunăre și Marea Neagră.

Pentru a salva, acum, ceea ce mai avem, pentru a putea transmite mărturiile trecutului nostru în viitor, facem apel la întreaga națiune română, la toți cetățenii Patriei:

- să nu sărăcim patrimoniul cultural;
- să nu distrugem casele sau orice fel de construcții mai vechi de 50 de ani, decât atunci când specialiștii vor da asigurări că acest lucru se poate face;
- să apărăm monumentele, siturile și rezervațiile și să anunțăm orice act de agresiune a lor;
- să nu acceptăm înstrăinarea bunurilor de patrimoniu, pentru că nici o țară din lume n-o acceptă;
- să păstrăm cu grijă obiectele vechi, iar atunci când nu le mai putem păstra, să le oferim cu generozitate unui muzeu;
- să anunțăm orice descoperire arheologică, naturală și de orice fel celui mai apropiat muzeu;
- să prețuim comorile noastre, căci ele fac parte din tezaurul de valori al umanității pe care-l prețuim deopotrivă;
- să-i învățăm pe copii și pe nepoți că în cartea demnității noastre în lume stă scris și respectul dintâi pentru moștenirea pe care ne-au lăsat-o mileniile trecute.

Cetățenii ai Patriei Române, parlamentari și oameni politici, ierarhi și oameni de știință și cultură, români de pretutindeni, acordați marele și generosul vostru respect pentru toate muzeele, pentru toate colecțiile și monumentele ce se înseriu în structurile infinite ale ființei de neam! Respectați-i pe muzeografi și colecționari, pe conservatori și pe restauratori ca unici specialiști îndreptățiți a se pronunța calificat și cu onestitate în domeniile cercetării, teaurizării și valorificării patrimoniului cultural, parte integrantă a avuției noastre naționale, ea și a întregii umanități.

PARTICIPANȚII LA A II-A CONFERINȚĂ NAȚIONALĂ DE
OCROTIRE A PATRIMONIULUI CULTURAL

Sinaia, 19 februarie 1994